

Nr 143.

Av herr **Bäckström**, om sådan ändring i förordningen om landsting att Konungens befallningshavande må pröva giltigheten av anmält förfall för landstingsman, innan suppleant för denne inkallas.

I gällande kungl. förordning om landsting stadgas bland annat angående åtgärder vid förhinder för landstingsman att inställa sig i landstinget följande:

»Inträffar för landstingsman sådant hinder, att han ej kan vid landstinget sig inställa, åligger det honom att därom ofördröjligen underrätta Konungens befallningshavande, som till tjänstgöring vid det landsting inkallar suppleant efter särskilda bestämmelser.

Landstingsman åligger tillika att, så fort ske kan, till landstingets sekreterare insända sin till landstinget ställda skriftliga anmälan om det inträffade hindret.

Landstingsman, som utan sådant anmält, av landstinget godkänt förhinder utebliver, skall böta till landstingskassan för varje dag, han är frånvarande, två riksdaler riksmünt, men dubbelt, om han uraktlåtit att underrätta Konungens befallningshavande eller göra anmälan hos landstinget, på sätt ovan föreskrivits.

Kommer behörigen kallad suppleant icke tillstädes, och har han ej heller, där så ske kunnat, senast vid landstingets första sammanträde anmält hinder, som av landstinget godkännes, skall han till landstingskassan böta två riksdaler riksmünt för varje dag, han är frånvarande, och dubbelt så mycket, om landstinget måste i anseende till de närvarandes fåtalighet inställas eller upplösas.»

Vid tillämpningen av dessa bestämmelser har en ofullständighet eller lucka blottats, vilken orsakat rätt stora obehag och besvärligheter.

Så snart landstingsman underrättat Konungens befallningshavande om hinder att inställa sig vid landstinget, skall Konungens befallningshavande i varje fall, utan att ha vare sig rättighet eller skyldighet att ens formellt pröva giltigheten av de skäl landstingsman föreburit, enligt bestämd ordning inkalla suppleant till tjänstgöring. Suppleant, som sålunda kallas, måste likaledes i varje fall inställa sig, därest han icke vill riskera obehag och bötfällning. När sedan vederbörande landstingsmans underrättelse till Konungens befallningshavande om förhinder jämte eventuell anmälan därom till landstinget kommer inför detsamma för godkännande, inträffar det stundom, att landstinget finner endera sakliga eller formella skäl eller bådadera föreligga för att underkänna giltigheten av ifrågavarande hinder. Vederbörande landstingsman underrättas och inkallas samt måste, därest han icke i hast kan avge fullgiltiga skäl för sitt uteblivande — och detta kan i många fall, särskilt när det är fråga om läkareintyg eller dylikt, falla sig mycket svårt — inställa sig. Suppleanten måste under tiden känna det allt annat än angenämt, då han icke vet, huruvida han har säte och stämma i landstinget eller ej. Kan landstingsman efter påstötning inför landstinget fort nog framlägga fullgiltiga skäl för sitt uteblivande, får suppleanten sitta kvar, och allt får sitt normala förlopp härutinnan; om icke, så måste vederbörande landstingsman för undvikande av böter och obehag inställa sig, och då får suppleanten efter en kort men föga angenäm visit i landstinget gå. Och varken suppleanten eller landstinget är i vissa fall ens fullt på det klara, om den sålunda avvisade har rätt till dagtraktamente eller resekostnadsersättning, då han praktiskt taget icke deltagit i landstingets arbete, ehuru inställelsen på Konungens befallningshavandes kallelse varit förenad med obehag, tidsspillan, kostnader och besvär. Men det allra betänkligaste med nuvarande bestämmelser och anordningar är, att stora valmansskaror i avlägsen bygd i Norrland, där de ofantliga avstånden och bristen på kommunikationsleder omöjliggöra snabba resor, vid exempelvis ett urtima landsting för val av ledamöter till riksdagens första kammare med hänsyn till landstingets kortvarighet kunna bli utan representant. Och det är icke uteslutet att samma olägenhet kan inträffa till och med vid lagtima landsting i följd av nämnda omständigheter.

Nämnda olägenheter torde utan men för landstinget kunna utan större svårighet förebyggas, därest Konungens befallningshavande, som redan nu har rätt att inkalla suppleant, också tillika finge sig ålagt att enligt givna klara bestämmelser pröva giltigheten av de skäl landstingsman föibragt som hinder för sin inställelse vid landsting och på grund av denna prövning, om skälen äro fullgiltiga, inkalla suppleant eller i motsatt fall vid-

taga de åtgärder, som ärendet påkallar. Fallen kunna icke bli av mera skiftande art, än att korta allmängiltiga bestämmelser lätteligen avhjälpte påpekade brist i förordningen om landsting; men fördelen vore stor för såväl landstingets som landstingsmännens och deras suppleanters vidkommande.

På grund av det anförda får undertecknad härmed hemställa, att riksdagen ville besluta sådan ändring i gällande förordning om landsting, att Konungens befallningshavande, innan suppleant för landstingsman, som anmält hinder för landstings beivrande, inkallas, måtte äga rättighet och skyldighet att enligt fastställda grunder pröva giltigheten av de skäl, som åberopats, och först på grund av denna prövning inkalla suppleant eller, om skälen icke kunna godkännas, vidtaga de åtgärder detsamma kan påkalla.

Därjämte hemställes att vederbörande utskott måtte giva föreslagna ändring den formulering, som för ändamålets vinnande anses lämplig och nödig.

Stockholm den 25 januari 1916.

W. Bäckström.